

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, dne 3. januarja 1930.

Telefon št. 2552.

Štev. 1.

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

V torek se je vršila plenarna seja zbornice, ki jo je ob pol 9. uri dopolne otvoril predsednik g. Ivan Jelačin ml. Ob otvoritvi je pozdravil vladnega zastopnika g. trgovskega inspektorja dr. F. Rateja; za overovatelja zapisnika je imenoval člana gosp. Frana Kavčiča in gosp. S. Vršiča.

Pred prehodom na dnevni red je predsedujoči sporočil, da je prejel od podpredsednika zbornice gosp. Ivana Ogrina interpelacijo, ki se tiče očitkov, ki se raznašajo na raznih obrtniških zborovanjih, češ, da je obrtni odsek izvoljen nepravilno. Predsednik Jelačin je interpelacijo prečital in izjavil, da bo na interpelacijo odgovoril v prihodnji plenarni seji. Nato je g. predsednik podal obširno

predsedstveno poročilo,

kojega radi zanimivih podatkov, ki jih vsebuje, pričujemo na drugem mestu v celoti. Svoje poročilo je končal g. predsednik s predlogom, ki je bil z burnim aplavzom sprejet, da se pošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralja Aleksandru in pozdravne brzojavke predsedniku vlade armijskemu generalu g. Peri Živkoviću ter ministru trgovine in industrije g. Jurici Demetroviću. Predsednik Jelačin je nato sporočil, da je obiskal bana gospoda dr. D. Marušića, čim je ta prevzel banske funkcije. G. ban je pokazal največje razumevanje za težnje našega gospodarstva. Obljubil je, da bo z zbornico sodeloval in jo v njenih gospodarskih težnjah podpiral. Predsednik je predlagal, da se pošljejo pozdravi plenuma tudi g. banu, kar je bilo z glasnim odobravanjem sprejeto.

Predsednik Jelačin poroča, da so bili v davčni reklamacijski odbor v Ljubljani imenovani od zbornice gospodje Rojina Anton in A. Verbič, v Mariboru pa Novak in Bureš.

Banska uprava je sporočila zbornici, da je odobrila njen računski zaključek za leto 1929.

Zbornični proračun za leto 1931.

O zborničnem proračunu za prihodnje leto je poročal zbornični predsednik gospod Ivan Jelačin, držeč se pri tem soglasnega sklepa seje finančnega odbora z dne 15. decembra 1930. Pri vseh razpravah je bilo dosledno zastopano stališče, da je izvesti načelo varčnosti po najboljši možnosti ter omejiti izdatke na najpotrebnejšo mero. Merodajen je neugoden gospodarski položaj. Oslabelo gospodarstvo težko prenaša javna bremena, ki so trajno velika. Zbornica mora drugim upravam z dobrim vzgledom pokazati potrebo štedenja z javnim denarjem. Skupna potreba za leto 1931. znaša 3.930.000. Proti skupni potrebi leta 1930 v znesku 4.951.000. Znižba znaša dobro petino preko 1 milijon dinarjev. Za leto 1930 je bilo poskrbeti za pokritje 5.585.000, za leto 1931 pa 4.299.000. Pri lastnem pokritju brez zbornične doklade v znesku 1.072.000 je pokriti primanjkljaj v znesku 2.858.000. V pokritje se predlaga pobiranje samo 10 odstotne doklade, ki se je tako ponovno znižala od lanske letnih 13 odstotkov. Ob 10 odstotni dokladi je pričakovati dohodkov 3.226.000 tako, da ostane blagajniška rezerva v znesku 386.000. Doklado je enakomerno

pobirati od osnovne pridobnine in družbenega davka ter znaša ta davčna podlaga okroglo 32.000.000 Din. Za trgovske in obrtno nadaljevalne šole je predviden znesek 200.000, za trgovske namene 100.000, za tujski promet 10.000 Din, za pospeševanje obrta 250.000, za industrijo in njene namene 100.000, za srednjo tehniško šolo 11.000 Din, za trgovska učilišča 20 tisoč Din, za ustanove onemoglim obrtnikom 10 tisoč Din.

Predsednik predlaga ob koncu svojega poročila, da se sprejme proračun v predlagani višini in s predlagano doklado.

K poročilu o zborničnem proračunu se je zglasil zbornični član gospod Rebek, ki je izjavil, da vidijo slovenski obrtniki edino v skupni in nedeljivi zbornici svoj spas in da je pri pregledu proračuna, ki daje smernice za bodoče delovanje, ugotovil, da je navzlic redukcijam izdatkov predvideno za obrtne namene poleg drugih splošnih postavk, ki tudi pridejo obrtništvu vsaj delno v korist, iznos 550 tisoč Din. To je jasen dokaz, da se naša trgovina in industrija zavedata težnjaj obrtnikov in trgovcev in da stremita za tem, da pospešita obrtno delovanje. Obrtnikov je okoli 20 do 24.000 v dravski banovini, od teh plačuje vsak približno 1500 Din davka na leto. Na vsakega obrtnika pride približno 15 Din komornega davka, kar zneske 300.000 Din. Iz tega je razvidno, da so obrtniki v postavki proračuna TOI visoko dotirani. Zato je proti temu, da se Zbornice ločijo in razdele v posamezne odseke. Le enotno gospodarsko predstavništvo nas bo najbolje zastopalo.

V nadaljnjem govoru se je gospod Rebek dotaknil tudi posebne postavke za glasilo »Jugoslovanski obrtnik«, povdarjajoč, da imajo obrtniki itak dve strokovni glasili, »Obrtni Vestnik« in »Gostilničarski list«. Predlagal je, da se postavka črta, oziroma razdeli določena vsota za obe ostali glasili.

Predsednik g. Jelačin je na Rebekova izvajanja glede postavke za strokovno glasilo »Jugoslovanski obrtnik« odgovoril, da je Zbornica izvolila eksekutivno, ki ima pravico razpolagati z denarjem. Šamo ta eksekutiva lahko ovrže ali spremeni sklepe.

Predlagal je, da Zbornica en blok sprejme predlog o proračunu.

Proračun je plenum sprejel soglasno.

Nato je referiral zbornični konzulent g. Fran Žagar.

o aktualnih davčnih vprašanjih.

Uvodoma je omenjal težave, ki so nastale pri odplačevanju letošnjih davkov, ker so se samoupravne doklade letos prvič pobirale po novem davčnem zakonu. V nadaljnjem poročilu je navajal zbornične akcije glede pridobnine, glede družbenega davka, glede sestave reklamacijskih odborov, o zbiranju podatkov za skupni davek na poslovni promet in o drugih davčnih akcijah. Obširnejše je razpravljalo o porabi ljudskega dela za gradnjo novih in vzdrževanje že obstoječih samoupravnih cest, pojasnil, da se je zbornica izrekla za fakultativen kuluk, to je, da se prepusti prostemu prevdanku samouprav, da po-

(Nadaljevanje in konec na 3. strani.)

Ne ovirajmo lesne trgovine!

Trgovina z lesom je bila, je in bo za Slovenijo glavni vir dohodkov. Toda tudi za vso našo kraljevino sta lesna trgovina in industrija glavni opori narodnega gospodarstva. V Jugoslaviji, ki obsega 25 milijonov hektarjev, je nad 7 milijonov hektarjev zemlje poraščenih z gozdovi. V teh gozdovih zraste letno okroglo 14 milijonov kubičnih metrov lesa. Vse to omogoča razvoj mogočne lesne industrije. Eno polovico vsega izvoza kraljevine tvori les v izdelani in napol izdelani obliki. Tako so l. 1928 izvozili iz Jugoslavije vsega blaga 4.526.762 ton v vrednosti 6 milijard 444 milijonov 700 tisoč dinarjev, od teh je bilo gozdnih pridelkov oz. izdelkov 2.451.960 ton (54.16 %) v vrednosti 1 milijarde 815 milijonov 800 tisoč dinarjev (28.17 %). l. 1929 je pa znašal celokupni izvoz 5.329.866 ton v vrednosti 7 milijard 921 milijonov 708 tisoč dinarjev, od katerih odpade na gozdne produkte 2.477.796 ton (46.5 %) v vrednosti 2 milijardi 189 milijonov 840 tisoč dinarjev (27.6 %).

Spričo teh števk moramo priznati, da naša lesna trgovina in industrija ne napreduje. Zlati časi naše lesne trgovine so minuli. Že leta 1927 je nastala spomlad velika stagnacija na lesnem trgu, posebno posebno kar se tiče izvoza v Italijo, ko se je nepričakovano dvignila lira in je inozemski trgovec čakal, da se lira stabilizira. Zaloga lesa, posebno rezanega lesa, so se bolj in bolj gromadile na skladiščih ob žagah in železniških postajah. Naša lesna trgovina je pričela iskati drugih tržišč. In danes vidimo, da je naša prej tako cvetoča lesna industrija in trgovina v popolnem zastoju. Naš izvoz lesa čimdalje bolj pada in primanjkljaj v izvozu napram lanskemu letu znaša okroglo štiristo milijonov dinarjev. In resna nevarnost je, da bo naš izvoz lesa v prihodnjem letu še bolj nazadoval. Vsled teh razmer je mnogo trdk likvidiralo, druge se pa bore z največjimi težkocami.

Nevarnost tega pojava za vse naše narodno gospodarstvo bomo pa tem lažje razumeli, če vpoštevamo že navedeno dejstvo, da participira gozdarstvo in lesna industrija ter trgovina z okroglo 50 % skupnega našega izvoza. Tisoči in tisoči delavcev so zaposleni v naših gozdovih in v naši lesni industriji. Število ekzistenc, ki so zaposlene v gozdarstvu in pri lesni industriji in trgovini, je ogromno. Že to zahteva, da se naše gozdarstvo ohrani, da se ž njim racionalno gospodarji in da merodajni činitelji kar najbolj podpirajo naše gozdarstvo, našo lesno industrijo in trgovino, nikakor pa ne ovirajo.

Vsak dan stojimo pred novimi problemi. Ruski les prihaja po dumping cenah na tržišča, ki smo jih prej deloma mi zalagali, vsled česar doživljamo težke konkurenčne boje in težke izgube. Če hočemo vsaj nekoliko uspešno poseči v ta konkurenčni boj — kar je edino mogoče z znižanjem cen — tedaj moramo predvsem znižati produkcijske stroške. Med produkcijske stroške moramo pa prištevati seveda tudi davščine in javne dajatve sploh. Ti izdatki so pa že tako zelo narasli, da ne participirajo edino pri donosu, ki ga nam daje delo in kapital, marveč včasih celo popolnoma absorbirata, tako da ne moremo več kriti davščin iz donosa, ampak moramo poseči direktno v substanco posestva. In že se dogaja,

da gozdarski obrati in gozdni posestniki vsled gospodarske krize ne morejo več kriti svojih obveznosti, čeprav posegajo po svojem gozdnem kapitalu.

Predaleč bi zašli, če bi naštevati vsa davčna bremena, ki teže naše gozdarstvo, našo lesno industrijo in trgovino. Eno pa hočemo navesti iz zadnje davčne prakse.

Kraljevska banska uprava dravske banovine je uvedla z uredbo z dne 16. aprila 1930 banovinsko takso na sečnjo gozdov. Ta taksa znaša 2 odstotka od prodajne cene lesa, odnosno od vrednosti posekanega lesa, namenjenega za prodajo. Za prodajno ceno, odnosno vrednost lesa, se smatra prodajna cena, odnosno vrednost lesa na pajnu. (Uradni list kralj. banske uprave dravske banovine z dne 16. apr. 1930: Uredba o banovinskih davščinah za kritje izdatkov banovinskega proračuna dravske banovine za leto 1930/31.)

Ta nova davščina je zelo občutno zadelo gozdne posestnike sploh, pa tudi lesne trgovce in lesne industrijalce.

Že način, kakor ga predpisuje § 12 te uredbe za ugotavljanje te davščine, je v trgovskem prometu nemogoč. Tu se zahteva, da morata vsako sečnjo gozdov prijaviti prodajalec in kupec, preden se sečnja začne, pisмено ali ustno občinskemu uradu, v čigar okolišju je gozd, v prijavi morata navesti prodajno, odnosno kupno ceno ter predložiti v overovljenem prepisu eventualno kupno pogodbo. Posledica tega je, da postane vsaka kupna pogodba javna, kar je s trgovskega stališča popolnoma nevzdržno. In kar ovira vsako pravo lesno trgovino. Vsak trgovec sme upravičeno zahtevati, da se ga uradno ne sili izdajati trgovskih tajnosti. In taka trgovska tajnost je nedvomno nabavna cena. Župan občine, ki je slučajno sam lesni trgovec, izve na ta način za vsako kupno pogodbo in za njene detailne pogoje ter jo seveda more porabiti za svojo kalkulacijo in v svoje konkurenčne svrhe.

Pobiranje te davščine se je po sameznih občinah in srezih kaj različno prakticiralo in razvilo. Najslabše je pač odrezal tisti, ki se je natančno ravnal po predpisih in predložil kupne pogodbe občinskemu uradu. Nekateri sečenj sploh napovedali niso. Natančna kontrola takih napovedanih sečenj je naravnost nemogoča, vsaj niti vsak srez nima zadostnega števila osebja, ki bi pazilo na gozdnopolijske predpise. Če bi hoteli popolnoma natančno izvajati to uredbo, tedaj bi morala banovinska uprava pač zvečati število zadevnega uradništva, kar bo zopet obremenjevalo banovinski proračun. In menda ni naloga javne finančne politike, povečavati kader uradništva na stroške gozdnih posestnikov.

Poglejmo pa tudi, kakšen efekt je dosegla ta davščina.

V banovinskem proračunu za leto 1930/1931 je bila taksa na sečnje gozdov proračunjena na 500.000 dinarjev. V prvih štirih mesecih (april, maj, junij in julij) tega proračunskega leta se je pa pobralo v vsej banovini 3.369.08 Din, iz česar se da sklepati, da letni donos te davščine ne bo prekoračil niti 10.000 Din. Radovedni smo, če bodo s tem kriti stroški za zadevne tiskovine, kje

V soboto 10. januarja 1930

MERKURJEV PLES

v plesni dvorani in vseh prostori
Trgovskega doma

pa je šele uradništvo in drugo. Banovinska oblast sedaj zahteva, naj se prisilijo občine, da dajo svezkim načelstvom potrebne podatke za odmero te takse, ki se mora izvršiti na podstavi § 78 omenjene uredbe z 10 %nim pribitkom. Pa tudi svezki žumarski referenti morajo svojo pažnjo posvečati prav posebno banovinski taksi na sečnjo gozdov. Tako izvajanje tega zakona mora tako zelo obremeniti banovinski proračun, da bodo ti stroški presegali tudi celotno proračunsko vsoto te davščine.

Z eno besedo, izkazalo se je, da ta davščina v taki obliki, kakor je sedaj predpisana, sploh ni izvedljiva.

Vse govori o tem, da se mora pomagati lesni industriji in trgovini. S takimi davščinami, kakor je pa banovinska taksa na sečnjo gozdov, se pa pač ne podpira lesna trgovina, marveč edine ovira in naravnost uničuje. Spričo tega menimo, da bi dala banovina v tem oziru najlepši vzgled s tem, da ukine to davščino vsaj za toliko časa, da se lesna trgovina zopet opomore. Toda dogaja se ravno nasprotno. Namesto, da bi skušali omiliti ostrost te nove davščine, se njena ostrina še povečuje.

§ 10 izrecno pravi, da te takse ne plačuje lastnik gozda, če poseka svoj les oziroma če porablja lastnik sam kot industrialec les iz lastnega gozda kot sirovino za dokončni industrijski izdelek. Pravilno bi bilo tolmačiti to določbo tako, da so gozdni posestniki glede sečnje lastnega lesa sploh oproščeni te takse, tako da bi se ta davščina pobirala le tam, kjer lesni trgovec kupi od lastnika gozda drevje za posek. Toda kraljevska banovinska uprava je izdala dne 31. oktobra 1930. VII. No. 18.187, pojasnilo glede oprostitve plačila banovinske takse na sečnje gozdov od vsega rezanega in tesanega lesa iz lastnih gozdov v tem zmislu, da je smatrati za »dokončni industrijski izdelek le izdelke tovarov za pohištvo, tovarne kopit, parketov in slično, ne pa deske in tesani les, ki ga je smatrano že bivšo upravno sodišče na Dunaju v svoji judikaturi le kot polfabrikat.«

Nam se zdi sklicevanje na judikaturu bivšega upravnega sodišča na Dunaju kaj malo na mestu.

Če je deske in trame smatrati za polfabrikat ali za dokončni fabrikat, bi moralo biti sedaj v teh težkih, katastrofalnih časih, ki jih preživlja naša lesna industrija, pač vseeno. Ni treba biti bogve kako širokogrudni, priznati deskam in tramom, stesanim odnosno zrezanim iz drevja lastnega gozda, davčno prostost, vsaj je nebroj drugih dajatev, davščin in stroškov, preden je les zrezan oziroma stesan, in kaj šele prodan.

Iz vsega tega sledi, da je ta banovinska davščina sedaj, v časih največje depresije v lesni trgovini, neoportuna. Način, kako se pobira je pa naravnost nevzdržljiv. Pri sestavljanju novega proračuna in nove uredbe za l. 1931/32 bi bilo vsekako potrebno, da banska uprava v tem oziru svoje stališče primerno revidira, vsaj je gospod ban v svojem programatičnem govoru popojnoma pravilno naglasil pomen naše domače grude in njenega obdelovalca.

Za odpravo te takse so se izrekle tudi druge industrijske korporacije, prav posebno pa centrala industrijskih korporacij, ki združuje vse industrijske panoge in ki je zasedala od 6. do 15. decembra v Beogradu. Ta je sprejela resolucijo, v kateri se naproša finančni minister, naj ukine 2% banovinsko takso na sečnjo v gozdovih.

Društvo gozdnih posestnikov v Ljubljani.

Pomudbe, povpraševanja

Izvozniki lesa, zlasti orehovine, se opozarjajo, da se zanimati za nakup orehovega lesa sledijo dve čehoslovaški tvrdki: »Hubertus«, lesna industrija, Uh. Brod, ČSR in inž. F. Janeček, Nusle, Češko, Zbrojovka v Brne. Obe navedeni tvrdki rabita debelejši orehov les za puškina kopita. Interesenti se naj direktno obrnejo na imenovani tvrdki.

Položaj gospodarstva v Dravski banovini.

Predsednik Zbornice za TOI Ivo Jelačin o aktualnih problemih in stanju našega gospodarstva. - Prizadevanja Zbornice za TOI, da se težak položaj omili.

(Nadaljevanje.)

Redukcija delavstva.

Ze na zadnji seji ste čuli, da so zmanjšana naročila in poraba premoaga pri železnicah in v industriji imela za posledico redukcijo nad 2.100 delavcev v premogovnih revirjih. K tem redukcijam so se pridružile v drugi polovici leta tudi redukcije v drugih industrijskih in obrtniških panogah, ki ne spadajo pod bratovske skladišce. Po izkazih Okrožnega urada za varovanje delavcev se je v primeru z lanskoletnim stanjem stanje zavarovanega delavstva v Dravski banovini kretalo tako-le:

Meseca	Stanje l. 1929	Stanje l. 1930	Razlika + -
julija	101.534	102.275	+ 741
avgusta	102.599	102.269	- 330
septembra	102.000	101.663	- 337
oktobra	101.120	99.516	- 1.604
novembra	98.773	97.991	- 782

skupno manj 2.312

in to kljub razmeroma živahni gradbeni sezoni, ki je pri blagi jeseni trajala skoro do konca leta.

Pojačan pritisk inozemske roke.

Pritisk inozemskega blaga na naša tržišča postaja vedno večji. Izkorišča cenejšo vodno pot, nadmoč inozemske produkcijske tehnike in pri vsej uvozi carini pri večini industrijskih produktov stalno zmanjšuje možnost čistejšega zasluga domačega podjetnika. Statistika dohodkov carinarnic v Dravski banovini za dobo od l. 1926 do 1929, ko se je uvozna carina, vsled tarifnih pogodb z inozemstvom vedno le zniževala in bi logično morali tudi dohodki carinarnic padati, nam kaže baš nasproten pojav — porast dohodkov, kar da sklepati med drugimi tudi na povečan uvoz finalnih produktov. Tako izkazujejo na skupnih dohodkih v letih:

	1926	1927
Carinarnica	Din	Din
Ljubljana	138.190.840-44	139.935.279-62
Maribor	117.182.351-58	121.729.028-54
Jesenice	18.944.102-06	16.072.362-32
Dravograd	3.642.725-55	3.876.239-49
Rakek	5.603.604-76	4.162.842-32
Kotoriba	—	613.339-73
Gor. Radgona	1.775.276-90	885.439-71
	285.338.901-29	287.274.531-73
	1928	1929
Carinarnica	Din	Din
Ljubljana	154.200.300-20	153.219.464-76
Maribor	140.365.435-55	138.208.017-39
Jesenice	14.817.839-52	25.984.341-39
Dravograd	4.443.304-27	4.280.538-51
Rakek	3.844.864-31	3.616.401-35
Kotoriba	5.099.841-06	2.804.842-12
Gor. Radgona	662.291-18	992.025-59
	323.433.876-09	329.115.631-11

Celokupno so v tej dobi torej porastli dohodki za 44 milijonov dinarjev, od česar odpade skoro polovica (21 milijonov) na carinarnico v Mariboru.

Potreba racionalizacije proizvodnje. Pomen carinske novela od 6. novembra.

Čuti se, da prihaja čas, ko bo treba v našem gospodarstvu izvesti racionalizacijo v širšem obsegu, pojačati zaščito domačega dela in predelave domačih sirovin za potrebe domačega tržišča. Zakon o izpremembah in dopolnitvah v carinski tarifi, ki je stopil dne 6. novembra v veljavo, je prvi korak v tej smeri. Po tem zakonu so se uveljavile zopet polne carine na naše poljske pridelke, na žitarice, povrtnino, čebulo, krompir, fižol, slani, masl in drva za kurjavo, ki so bile svoječasno na podlagi sklepa ministrskega sveta leta 1925 ob začasnem uveljavljanju tarife, zmanjšane na polovico iznosa. S tem je vsaj v toliko, v kolikor niso vezani po mednarodnih trgovskih pogodbah, obremenjeni s primerno uvozno carino uvoz predmetov, ki jih sploh ne bi bilo treba uvažati iz inozemstva, ki pa je baš zadnja leta rapidno naraščal v velike vsote. Navesti hočem samo dva primera, ki nam dajeta jasno sliko. Pri dosedanji znižani carini dveh zlatih dinarjev se je uvozilo krompirja v našo državo:

Pregled uvoza krompirja iz inozemstva v Jugoslavijo:

Leta	Količina kg	Vrednost Din
1926	4.584.021	4.199.540
1927	14.130.899	15.311.168
1928	17.751.874	19.410.002
1929	25.529.928	35.606.419

torej v štirih letih skupno 61.996 ton v vrednosti 74,5 milijona dinarjev. Pri novi uvozni carini 6 Din v zlatu na 100 kg smatramo, da bo uvoz ostal omejen na potrebne količine zgodnega krompirja, dočim bode potrebo glavnih konzumnih središč krila v boboče tuzemska produkcija in bo naš kmet prodal svoje pridelke lahko po boljših cenah. Tudi čebula, česen, fižol, grah, leča in ostale vrste povrtnine so se pri nizkih carinah, sicer ne v tolikih množinah kot krompir, vendar letno uvažale za večmilijonske vsote. Bil je že skrajni čas, da se tudi ta uvoz nekoliko omeji. Povišana je obremen carina na masl, katere uvoz je tudi v zadnjih letih stalno in naglo naraščal. Tekom štirih let se je vrednost uvoza povečala za 5.400% in sicer:

Uvoz masl iz inozemstva v Jugoslavijo:

Leta	Količina kg	Vrednost Din
1926	51.110	432.938
1927	64.534	797.061
1928	306.897	4.230.644
1929	1.487.783	23.541.930

torej štirih letih skupno 1.910 ton, v vrednosti 29 milijonov dinarjev. Končno je povišana carina na drva za kurjavo, katerih uvoz je bil leta 1926 že dosegel nad 2.000 vagonov v vrednosti 4 in pol milijona dinarjev in ker se je vzdrževala naša konkurenca v Vojvodini le s pomočjo posebnih železniško-tarifnih ugodnosti, ki so bile režijskim pod stavkom železnice. Omenjam še uvedbo carine na benecol in znižanje carine na parafin, ki je stopila dne 30. oktobra v veljavo in katere zadnja je zelo težko zadela in v neprimilni dobi drobno kemično industrijo, ker je imela v tem času znatnejše zaloge blaga na skladiščih.

Pričakujemo, da bodo po brezuspešnem poteku jesenske ženevske ekonomske konference glede preferencialnih carin za uvoz žita iz držav vzhodne Evrope v industrijske države srednje in zapadne Evrope, prvi carinski noveli kmalu sledile nadaljne, da se popravijo nedostatki naše tarife in da našemu gospodarstvu one zaslombe, ki jo spričo znatno izpremenjenih carinsko-političnih odnošajev v Evropi nujno potrebuje.

(Nadaljevanje sledi.)

Konkurzi in prisilne poravnave.

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec december 1930. sledečo statistiko (številke v oklepaju se nanašajo na isto dobo pretečenega leta):

1. Otvorjeni konkurzi:

V dravski banovini 2 (5), v savski 9 (5), v Primorski 4 (4), Drinski 6 (16), v Dunavski 2 (13), v Moravski 1 (11), v Vardarski 3 (5), Beograd, Zemun, Pančevo (2) 12).

2. Razglašene prisilne poravnave izven konkurza:

V Savski banovini 8, v Primorski 1, v Drinski 2, v Dunavski 11, Beograd, Zemun, Pančevo 1.

3. Odpravljeni konkurzi:

V Dravski banovini 4 (1), v Savski 3 (7), v Vrbaski — (1), v Primorski 1 (1), v Drinski 6 (10), v Dunavski 8 (10), v Moravski 3 (8), v Vardarski 1 (14), Beograd, Zemun, Pančevo 8 (4).

4. Odpravljene prisilne poravnave izven konkurza:

V Dravski banovini 2, v Savski 1, v Dunavski 3, v Vardarski 1, Beograd, Zemun, Pančevo 1.

Po svetu

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je znašal po zadnjem izkazu Narodne banke 5138 milijonov dinarjev, kovinsko kritje je izkazano s 315 milijoni Din.

Vardarska banovina bo v svrhu gradbo banskega poslopja v Skoplju, petih bolnišnic in petih srednjih šol najela posojilo v znesku 94 milijonov dinarjev.

Za tujskoprometno propagando izda naša država na leto okoli 10 milijonov dinarjev.

Za živalska krmila na nemških trgih obstoji v zadnjem času po poročilu Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine veliko zanimanje in se dobijo pri zavodu naslovi importnih tvrdk v Berlinu, Leipzigu in Chemnitzu.

Mestna hranilnica v Osijeku, koje hranilne vloge so se v par letih dvignile od 5 milijonov na 60 milijonov, si bo zgradila lastno palačo, ki bo v jeseni izročena prometu.

Imotsko polje hočejo namočiti in bodo zgradili v ta namen velike betonske rezervoare.

Obrestna mera v Newyorku je za navadne hranilne vloge znižana na 1%.

Nemška kolesarska industrija je s pridobitvijo nekaterih outsiderjev napravila velik korak naprej do koncentracije.

Fuzija dveh velikih jeklenih koncernov v USA, od katerih eden je Bethlehem Steel Comp., je na predlog antitrustnega zakona prepovedana.

Kreugerjeve delnice so na borzi v Stockholmu v enem dnevu poskočile od 240 na 255 švedskih kron. To spravljajo v zvezo z nameravano novo emisijo in pa z vestjo, da bo dividenda za tekoče poslovno leto zvišana za 2% na 17%.

Namesto rži pšenice so pričeli v veliki meri pridelovati v Nemčiji in se kažejo že prvi zaključki. Tudi ječmenu se je morala rž deloma umakniti.

Vsled dotekajočega nemško-poljskega dogovora o lesu je prišlo v zadnjih dneh izredno mnogo poljskega lesa v Nemčijo in so zato cene občutno padle.

Posušene morske gobe je pričela pošiljati Jugoslavija v Holandijo; te dni je bilo na brzojavno naročilo neke velike holandske tvrdke poslanih tja 20.000 surovih in 2000 rafiniranih morskih gob. Zaslugo za to novo postavko našega izvoza ima jugoslovanski konzulat v Rotterdamu, na katerega se je bila obrnila zadruga rib in gob v Krpanju.

Obtok bankovcev v Avstriji se giblje okoli 1 milijarde šilingov in je bil 23. decembra krit z 80-7%.

Ceno bakra je Mednarodni bakreni kartel zopet zvišal in sicer za 0-25 cent na 10-80 dollarcenta.

General Motors so prodali v mesecih jan.—nov. 1.694.000 avtomobilov, to je 750.000 manj kot v istih mesecih leta 1929. Na USA pride 35%, na inozemstvo 65%.

Obnova nemškega kartela pnevmatik se je izjalovila. Vsled novo nastale konkurence se pričakuje v kratkem znižanje cen za ca 10%.

Začetek trgovskih pogajanj med Jugoslavijo in Češkoslovaško je določen na 10. t. m. Pogajanja se bodo vršila v Pragi.

Češkoslovaške tovarne valjanih cevi so bile v preteklem letu za 30% manj zaposlene kot v letu 1929., v zadnjih treh mesecih pa celo za 50% manj.

Nemška industrija sladkorja se bo na novo organizirala; namen organizacije bo ureditev domače prodaje, dvig konsumna, sklepanje mednarodnih pogodb i. t. d.

Cena valjane žice v Franciji je s 1. t. m. znižana za 25 frankov pri 1 toni.

Delnice koncerna Snia Viscosa (glavnica 1 milijarda lir) so padle na četrtino svoje nominalne vrednosti. Delniško glavnico bodo najbrž znižali. Dividende letos ne bo nobene.

Francoski in Nemei so sklenili konvencijo o bromu, ki štiti obojestranske domače trge in razdeli eksportne trge enakokrat s 70 ozi. 30% med nemške in francoske producente, do tedaj, ko bo eksport med oba partnerja enako razdeljen.

Koncesijo tobačnega monopola v Perziji bo oddala perzijska vlada neki francoski družbi.

Nadaljevanje članka

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

krivajo cestne stroške bodisi z rednimi sredstvi, bodisi z uporabo ljudskega dela. Ugotovil je, da je uradna anketa pri oblastni samoupravi v Ljubljani v decembru leta 1929 ob navzočnosti zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti, dalje zastopnika oblastne tehnične uprave v Ljubljani in zastopnika mariborske oblasti soglasno zaključila, da za področje bivše ljubljanske in mariborske oblasti ni pogojev za izvedbo ljudskega dela in sicer iz narodno-gospodarskih, cestno upravnih in državnih interesov. V svojem nadaljnjem poročilu se je pečal z vprašanjem samoupravnih financ in obremenitvami, katere povzročajo gospodarstvu. Država bo morala samoupravne finance postaviti na drugo podstavo in jih urediti po vzgledu drugih držav tako, da bo gotove državne donose po gotovem ključu delila med prizadete samouprave, da te za pokritje svojih vedno naraščajočih potreb ne bodo navezane izključno na doklade, samostojne davščine in trošarine. Želje gospodarskih krogov gredo za tem, da se poenostavijo samoupravne dajatve, da se jim postavi meja navzgor in tako prepreči prekomerna obremenitev enega in istega donosa z visokimi dajatvami v prid raznim samoupravam.

K izvajanjem g. Zagarja se je oglašil g. Vrečar iz Domžal, ki je predlagal, da se Zbornica obrne na banko upravo, ki naj izposluje, da se namesto obveznega kuluka uvede fakultativni. Predlog je bil soglasno sprejet.

Načrt zakona o socialnem zavarovanju.

O predmetu je poročal tajnik gospod. Pless. Orisal je predvsem historijat vprašanja in prečital važnost novega projekta za vso produkcijo in trgovski promet. Načrt se oslanja v bistvu na zakon o delavskem zavarovanju iz leta 1922. Izdelek ga je posebna komisija, v kateri ni bilo nobenega zastopnika delodajalcev. Načrt je bil predložen zbornicam brez vsakih motivnih poročil. Načrt posveča posebno pažnjo uvedbi zavarovanja za onemoglost, starost in smrt. Bolniški prispevek znaša po načrtu 5% je torej nižji od sedanjega, zato so se tudi skrčile dajatve. Uvedla se je karenčna doba in kvalificirano članstvo za gotove dajatve. Pri nezgodnem zavarovanju se je obdržalo kapitalno kritje. Z znižanjem odstotka prispevka za bolezen se znižajo prispevki po stanju članstva v letu 1929 za 7.580.761. Zato se pa na novo uvedejo 3% prispevki za starostno zavarovanje, ki bodo znašali ob povprečnem stanju članstva v letu 1929 v celoti 22.742.283. Temu je treba naravno dodati še prinos za bolezensko zavarovanje z skupno nad 34 milijoni in za nezgodno, ki je znašalo 1929 nad 11.5 milijona Din.

Foročevalec je podrobno obrazložil vsa nova določila, ki jih predvideva načrt. Mnogo pomenijo za gospodarje poostitve sedanjega postopanja ne glede na to, da prinašajo že itak povečana bremena.

Referent je podrobneje govoril tudi o ustroju zavarovanja, o načinu sestave samoupravnih organov ter o vplivu, ki ga bo imela ta organizacija za razvoj socialnega zavarovanja v splošnem.

Poročilo, ki ga je plenum soglasno odobril, je bil izvoljen odbor, ki naj izdela predloge k načrtu.

V odbor sta bila izvoljena po dva člana iz vsakega odseka. Pozvani bodo na sodelovanje tudi zastopniki Zveze industrijcev, Zveze trgovskih gremijev in Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in Mariboru.

O poslovanju Zavoda za pospeševanje obrti in o programu za l. 1931

je poročal podpredsednik g. Ogrin. Med drugimi je poročal, da bi bilo potrebno, da ima Zavod svoj paviljon na velesejmu ter da je nujna ustanovitev posebnega zavodovega fonda,

da pride Zavod čimprej do svojih lokalov, kjer naj bi se osredotočilo vse obrtno pospeševalno delo. Želi tudi dva nova člana v nadzorstvo, kakor zahtevajo statuti.

Na to je odgovoril g. Rebek, ki je želel, naj bi se podrobno za vse poročalo o delu Zavoda in da je zahteva po novih lokalih za Zavod odveč, oziroma afont proti Zvezi obrtnih zadrug.

Predsednik gosp. Jelačin je glede dveh nadzornih članov mnenja, da to ni aktuelno, ker poslovnik predsedstva še ni pregledalo, glede prostora se bo pa zbornično predsedstvo s posebnim ogledom še prepričalo o njih potrebi ali nepotrebi.

Ker bo izšlo poročilo tajnika gospoda dr. Pretnarja o pospeševanju obrti v posebni prilogi k zapisniku o današnji plenarni seji, je odpadlo to poročilo, nakar je g. dr. Josip Pretnar poročal

o pripravi za novi obrtni zakon.

Obrtni zakon pomeni za vse panoge gospodarstva temeljni zakon, ki ureja pogoje za nastop obrti, način obratovanja, obseg obrtnih pravic itd. V naši državi imamo pet različnih obrtno-pravnih področij in je izenačenje nujno potrebno, ker je celo preselitev obrtnika v drugo pokrajino čisto zvezana z velikimi težkocami. To nevezdržno stanje traja že dvajseto leto.

Priprave za izenačenje obrtne zakonodaje segajo še v prva leta po ujedinenju. Ker pa so naziranj glede temeljnih načel, ki naj bi jih vseboval ta zakon, tako različna, doslej ni bilo mogoče izvesti izenačenja. Položaj je postal še bolj kompliciran, ko se je pričelo razpravljati o sistemu zbornic in o vprašanju ali naj bodo zbornice obrtne oblasti prve stopnje. Kljub temu, da je načrt osvojil sistem in načela večkrat preizkušenega avstrijskega obrtnega reda in da je v glavnem dober, je zbornica morala staviti še mnoge izpreminjevalne in dopolnilne predloge. Do skupne državne ankete, ki naj bi končno obravnavala o tem načrtu, ni prišlo, ker ni bilo upanja, da bi rodila pozitivne uspehe. Z gotovih strani je bila dana inicijativa za obrtniške zbornice v Beogradu in drugod, kjer so vehementno toda brez stvarnih argumentov napadali ta načrt. Izkazalo se je, da stoji za tem v glavnem le akcija za ločene zbornice in za priznanje obrtne upravne oblasti zbornicam.

Letos je trgovsko ministrstvo popravilo prvotno izdelani načrt zakona, nakar je ob koncu oktobra sklicalo v Beograd komisijo strokovnjakov in tajnikov zbornic, ki je delovala šest dni. Tu je bilo treba zastaviti v obrambo našega stališča pri mnogih vprašanjih vse sile in argumente, da se prepriča vsaj večina komisije o utemeljenosti naših zahtev. Končne odločitve je v tem zakonu v kratkem pričakovati.

Poročilo je izjavil g. predsednik Jelačin, da gre tajniku g. dr. Pretnarju za njegov trud na konferenci za obrtni zakon v Beogradu, na kateri je v celoti uspel, topla zahvala, čemur je zbornica glasno pritrdila.

Informativna gospodarska služba za pospeševanje zunanje trgovine.

Zanimivo informativno poročilo o gornjem predmetu je podal zbornični konceptni pristav g. Jure Kocce. Njegovo poročilo priobčimo po možnosti v celoti v eni prihodnjih številka našega lista.

Zbornični član g. Lenarčič se je v laskavih besedah zahvalil referentu za njegovo poročilo, povdarjajoč v svojih nadaljnjih izvajanjih veliko važnost, ki jo ima organizacija naše zunanje trgovine, zlasti informativna služba. Pozdravlja zavod za pospeševanje zunanje trgovine in želi njegovemu delu popolni uspeh.

Samostojni predlogi.

Zbornični član g. Rebek Josip je stavil predlog za izvedbo akcije proti uporabi inozemskih sistemov, delav-

**Naročalte in podprajte
»TRGOVSKI LIST«!**

Občni zbor Društva sadnih trgovcev za Dravsko banovino.

V nedeljo, 28. decembra dopoldne, se je vršil v restavraciji Nekrep v Mariboru prvi redni občni zbor društva sadnih trgovcev dravske banovine. Zborovanje je otvoril in vodil društveni načelnik g. Rudolf Pevec, ki je v svojem otvoritvenem nagovoru omenjal važnost stanovske organizacije in prizadevanja pripravljalnega odbora za zgraditev močne organizacije.

Društveni tajnik g. Kamenšek je prečital nato zapisnik ustanovnega občnega zbora, g. Janko Kostanjšek pa je podal blagajniško poročilo, iz katerega sledi, da je imelo društvo 3000 Din dohodkov in izdatkov.

Iz poročila pripravljalnega odbora posnemamo, da šteje društvo 30 članov ter da je takoj po ustanovnem občnem zboru stopil v stik z vsemi merodajnimi faktorji, ki prihajajo v poštev pri pospeševanju naše sadne trgovine. Društvo se je moralo boriti z velikimi ustanovnimi težkocami in je le premajhna stanovska zavednost sadnih trgovcev kriva, da društvo ni številčno močnejše.

Pripravljalni odbor je radi tega uvidel potrebo popolne reorganizacije, ker sedanje stanje ne more voditi k pozitivnim uspehom.

Tajnik Zveze trgovskih gremijev g. I. Kaiser je nato v obširnem referatu pokazal na stanje naše sadne trgovine tako z ozirom na pridelek sadja, kakor tudi na trgovino s sadjem na inozemskih tržiščih. Zlasti je poudarjal potrebo po umnem sadjarstvu, po racionalizaciji v sadjarstvu in sadni trgovini, da bo moglo naše sadje ugoditi velikim zahtevam, ki jih stavijo zunanja tržišča v pogledu kakovosti in opreme sadja. V transportnem oziru je omenil nujno potrebo po znižanju transportnih tarif in hitrejšemu prevažanju sadja. —

Govoril je nato o organizaciji zunanje-tržišča, zakonodaji, davčni obremenitvi in končno o stanovski organizaciji sadnih trgovcev v naši banovini.

Ker se je pokazalo, da se prostovoljna organizacija ne more ugodno razvijati, je tajnik I. Kaiser v zmislu razgovora na društv. seji, ki se je vršila pred občnim zborom, orisal sekcijski način organizacije. Organizacija sadnih trgovcev naj bi se izvedla v okviru že obstoječe gremijalne organizacije tako, da bi se pri gremijih osnovala sekcije sadnih trgovcev z osrednjo sekcijo na čelu.

Po referatu g. I. Kaiserja se je razvila živahna debata, nakar je bil soglasno sprejet naslednji sklep: Občni zbor Društva sadnih trgovcev Dravske banovine sklene reorganizacijo v tem zmislu, da se osnujejo, kjer je to mogoče, gremijalne sekcije z osrednjo sekcijo na čelu. Društveni odbor pooblašča, da stopi v tej stvari v stik z Zvezo trgovskih gremijev za Slovenijo.

Z ozirom na ta sklep je odpadla volitev članov okrožnega odbora in poverjenikov ter odobritev proračuna in se je spopolnil društveni odbor, ki ima nalogo izvesti reorganizacijo. Društveno predsedstvo je ostalo nespremenjeno, v odbor pa sta bila nanovo izvoljena gg. Rudl in Kerenčič.

Pri »Raznoterostih« se je razpravljalo še o poučnih sestankih, šušmarjih, kavcijah, ki jih morajo plačevati sadni trgovci za železniške vagone, pomanjkanju tehtnic na posameznih postajah in uvedbi reekspedicije, nakar je predsednik g. Rudolf Pevec zaključil zborovanje.

Želimo, da bi privedlo to gibanje sadne trgovce v krepko in solidarno strokovno organizacijo.

Nove telefonske relacije.

Z odlokom gospoda ministra za gradbe št. 71.710 od 30. novembra t. l. je od 10. decembra t. l. naprej **otvorjena telefonska relacija Ribnica na Dol.—Milano.**

Pristojbina za navadno govornilo enoto znaša 3-60 zl. fr. ali 39-60 Din.

Z odlokom gospoda ministra za gradbe št. 71.703 od 3. decembra t. l. je od 10. decembra t. l. naprej **otvorjen telefonski promet med Velenjem in Dunajem.**

Pogovori se morajo usmerjati preko Ljubljane.

Pristojbina za navadno govornilo enoto znaša 3-45 zl. fr. ali 37-95 Din.

Z odlokom gospoda ministra za gradbe št. 75.147 od 8. decembra t. l. je od 20. decembra t. l. naprej **otvorjena telefonska relacija Maribor—Wies, Steiermark.**

Pogovori se morajo usmerjati po vodih Maribor—Graz.

Pristojbina za navadno govornilo enoto znaša 1-50 zl. fr. ali 16-50 Din.

Z odlokom gospoda ministra za gradbe št. 74.710 od 8. decembra t. l. je od 20. decembra t. l. naprej **otvorjen telefonski promet med centralo Dravograd in avstrijskimi centralami Klagenfurt, Bleiburg, Eberndorf, Graz in Wien.**

Pristojbina za navadno govornilo enoto v relacijah Dravograd—Klagenfurt in Dravograd—Graz znaša 2-70 zl. fr. ali 29-70 Din, v relacijah Dravograd—Bleiburg in Dravograd—Eberndorf 1-50 zl. fr. ali 16-50 Din, v relaciji Dravograd—Wien pa 3-45 zl. fr. ali 37-95 Din.

cev, kapitala in materiala pri gradbi cest in železnic.

Zbornični član g. Turnšek je govoril o konsumih in predlagal, da se naj zahteva sodelovanje zbornic pri načrtu za novi zakon o gospodarskih zadrukah. Drugi njegov predlog se tiče povrnitve plačane znižane trošarine na vino.

Predsednik g. Jelačin se je zahvalil vsem zborničnim članom za sodelovanje ter zaključil sejo ob 12. uri opoldne želeč vsem srečno novo leto.

Ljubljanska borza

Tečaj 2. januarja 1931.	Povpr. ševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-765
Berlin 1 M	13 4525	13-4825
Bruselj 1 belga	—	7-89-9
Budimpešta 1 pengö	—	9-8877
Curih 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-9452	7-9712
London 1 funt	274-13	274-93
Newyork 1 dolar	56-335	56-535
Pariz 100 fr.	—	222-06
Praga 100 kron	167-28	168-08
Trst 100 lir	295-78	95-95

Iržna poročila

Mariborsko sejsko poročilo. Prignanih je bilo 18 konj, 14 bikov, 91 volov, 248 krav in 14 telet, skupaj 385 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 23. decembra 1930. so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 9-50 Din, poldebili voli 6-7, plemenski voli 5-6-75, biki za klanje 5-50-6, klavne krave debele 6-6-50, plemenske krave 4-50-5-50, krave za klobasarje 2-75-3, mlada živina 7-50 do 9 Din. Prodanih je bilo 160 komadov, od teh za izvoz v Italijo 16 komadov. — **Mesne cene:** volovsko meso I. vrste 1 kg 18-20 Din, II. vrste 16-18, meso od bikov, krav, telet 10-14, telečje meso I. vrste 24-35, II. 15-20, svinjsko meso sveže 15-26 Din.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. januarja 1931 ponudbe glede dobave kovaških ješ, brzinomerilnih trakov in kaučuk-cevi. — Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 9. januarja 1931 ponudbe glede dobave izolirnih spojk. — Prometno-komercialni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. januarja 1931 ponudbe glede dobave grafičnih načrtov in grafikonov. (Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendenca čvrsta pri vseh devizah razen Prage in Berlina.

V očigled božičnim praznikom je zaključil minuli teden na ljubljanski borzi z znatnim deviznim prometom preko sedemnajst milijonov dinarjev od čegar je dala večjo polovico Narodna banka, med drugim je posredovala z 2.274 milj. Din v devizi London, z 1.211 milj. Din v devizi Berlin in z nekoliko manjšim zneskom v devizi Praga. Nasprotno pa je omogočila privatna ponudba večje zaključke v Londonu (3.907 milj. Din) v Newyorku (1.887 milj. Din) in v Trstu 1.512 milj. Din).

Na posameznih borznih dnevih pa je bil dosežen sledeči promet: 22. decembra Din 5.710.044,44 London — Italija, 23. decembra Din 7.074.075,26 Curih — London, 27. decembra Din 4.322.201,18 London — Berlin in je torej torkov borzni sestanek zaključil z največjim, sobotni pa z najmanjšim deviznim prometom pretečenega tedna.

V pogledu višine tekom prošlega tedna v poedinah devizah doseženega skupnega prometa je razvrstitev ta-le (vspe v milijonih dinarjev): London 6.181, Curih 2.757, Newyork 2.337, Trst 1.512, Dunaj 1.262, Berlin 1.243, Praga 1.055, Budimpešta 0.373, Amsterdam 0.320, poleg tega pa še malenkost Bruslja in Pariza.

Devizna tečajnica minulega tedna je obeležena s počasnim dviganjem tečajev (navajamo notice od 22. in 27. t. m.) Amsterdama (22.725—22.745), Bruslja (7.8775—7.8905), Budimpešte (9.880—9.8822, ob tem tečaju je beležila tudi dne 23. t. m.), London (274— do 274,20), Newyorka (56.305—56.33), Pariza 221.76 do 221.85) in Trsta (295,23—295,40 za denar ter 295,40—295,57 za blago, dočim je notiral Berlin dne 22. in 27. t. m. 13,45, dne 23. t. m. pa 13,4475. Nasprotno je ostal docela nespremenjen tečaj Curiha, medtem ko je bil v opadanju tečaj Dunaja (7.948—7.9453, na tej bazi je bil trgovan že 23. t. m.) in Prage (167,57—167,46 ob tem tečaju je beležila tudi še v torkov preteklega tedna.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendenca nespremenjena mlačna.

Pretečeni teden ni bilo v efektnih no-benih zaključkov in tudi večina na tu-kajšnji borzi notiranih papirjev je be-ležila brez sprememb, razen Prve hr-vatske štedionice, po kateri je bilo od

t. m. dalje povpraševanje ob tečaju 940—, seveda brez blaga. Srbske to-bačne srečke iz l. 1888 so bile nudene še vedno po 50 dinarjev za komad.

Tudi v Blairvih posojilih ni došlo do zaključkov in je bilo nudeno 8% dne 77. t. m. po 91—, na ostale borzne dne-ve pa po 92—, 7% pa 80-50 dne 22. in 23. t. m., dne 27. t. m. pa 81—.

Žitni trg.

Ceprav je bila tendenca v minulem tednu na zunanjih tržiščih za pšenico slaba, se je cena pri nas vzdržala in je ostala neizpremenjena. — Dovozi so na-dalje zelo slabi, kar samo pospešuje stabilnost cene in se vzdržuje mnenje, da bo pšenica na ceni še pridobila, ker zaloge niso več tako bogate kot se je še pred tednom ocenjevalo. Trenotna kupčija radi praznikov več ali manj počiva, vendar se količine pšenice, ki pridejo na trg, lahko proda, ker so mli-ni v Vojvodini stalni odjemalci za pše-nico.

Kupčija s koruzo v poslednjem tednu ni bila ravno živahna, ker je bil inte-res le za promptno robo, v kolikor je konzum to potreboval, medtem ko za terminske kupčije, radi zelo bogate Ar-gentinske žetve ni bilo interesa. — Po-pušcanje cene za koruzo v Chicagu bo moralo imeti vsekakor upliv tudi na razvoj cene naši koruzi, čeprav je bilo naše koruze že precej izvožene.

Za moko je interes momentano manj-ši, ker je konzum pred prazniki kril porabo in je pričakovati malo več za-nimanja šele v drugi polovici meseca januarja.

Ostali poljski pridelki so precej za-nemarjeni in je prav tako malo ponud-be, kakor tudi malo zanimanja.

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno tri vagone koruze in en vagon pše-nice.

POZIV ZA VLOŽITEV DAVČNIH PRI-JAV GLEDE DOHODKA OD PODJETIJ, OBRATOV IN SAMOSTOJNIH POKLI-CEV ZA PRIREDBO PRIDOBNE IN PROMETNEGA DAVKA ZA DAVČNO LETO 1931.

Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglasa:

Vsa podjetja, obrati (trgovsko indu-strijski in obratni), odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostalnim poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobitni in prometnemu davku, ki ga plačujejo pav-šalno, morajo v čau od 5. januarja 1931.

do vstetega 5. februarja 1931, vložiti pri pristojni davčni upravi prijavo o dohod-ku in prometu, ki so ga dosegle od teh poslov v poslovnem letu 1930.

Prijavo je posebe vložiti za vsak ob-jekt (obrat), kakor tudi za vsako vrsto posla, n. pr. če ima trgovec centralo in filijalko, mora vložiti prijavo za centralo in posebe še za filijalko. Če trgovec z mešanim blagom toči v istem obratu tu-di pijače, mora vložiti posebno prijavo za trgovino z mešanim blagom in poseb-no prijavo za točenje pijač. Če se krojač n. pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za do-hodek iz krojaškega obrta in posebe še za dohodek iz prodaje izgotovljenih oblek.

Rudarska podjetja, ki so podvržena te-mu davku, morajo vložiti prijavo za vsak rudnik posebe in za vsak samostojni po-možni rov.

Prijave morajo vložiti tudi one osebe, ki so po členu 46 zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega dav-ka (mala hišna obrt, obrati težkih inva-lidov itd.).

Obrazec davčne prijave se dobi pri podpisani davčni upravi.

Prijavo izpolni in vložiti:

1. Lastnik obrata ali podjetja odnosno oseba, na katerih račun se obrat vodi;
2. v primeru zakupa — zakupnik;
3. za nedoletne — njihovi roditelji ali varuhi;
4. za mase — njihovi zastopniki.

Prijavo lahko vložijo tudi druga oseba, če se izkaže s specialnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijava naj se izpolni v vseh razpre-delkih po vrsti, kakor slede v obrazcu, kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdačbe enoletni čisti dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu, se priporoča davčnim zavezancem, da ta dohodek za svojo lastno korist to-čno prijavijo, ker se samo na ta način izognejo kazenskim posledicam netočne-ga prijavljanja. Enoletnim dohodkom se smatra kosmatji dohodek po odbitku iz-datkov, ki so potrebni za vršitev podjet-jia, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom, marveč služijo za vzdrževanje davčnega zavezanca, nje-gove obitelji ali drugih oseb, se ne sme-jo odbiti od kosmatega dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar, od-nosno račun bilance zgube in dobička, korespondenco in slično, če vodijo trgo-vske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd., s kate-rimi zamorejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkrati bavijo s prodajo gotovega nabav-ljenega blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu.

Prijava se mora oddati osebno ali po pošti oni občini ali davčni upravi, na ka-tere teritoriju se obrat nahaja. Kdor ne vložijo prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, to je v času od 5. januarja 1931. do 5. februarja 1931., plača kot kazni 3% od osnovnega davka in ako prijave ne vložijo niti na pismeni poziv v nadalj-

nem roku 8 dni, pa 10% osnovnega davka.

Če se v davčni prijavi navedejo neres-nične prijave z namenom, da bi se iz-ognilo davku ali če se zataji objekt ali vir dohodka, zadenejo davčnega zavezan-ca posledice iz člena 142 zakona o nepo-srednih davkih. Če davčni zavezanec ne zna pisati ali ne zna prijave izpolniti, poda lahko davčno prijavo na zapisnik pri pristojni občini ali davčni upravi.

Davčni zavezanci, ki plačujejo davek na poslovni promet po knjigi opravlje-nega prometa, morajo v smislu naredbe generalne direktije neposrednih davkov od 9. junija 1924 št. 15.432 vložiti skupno prijavo o celotnem prometu ce-lega pretečenega leta do 31. I. 1930.

Vložitelju prijave se potrdi prejem pri-jave. Končno se vse pridobitni zavezane moške osebe opozarjajo, da morajo po členu 6 zakona o davku na neoženjene moške osebe v svoji prijavi za pridobni-no navesti njih starost da-lj so oženjeni, neoženjeni, vdovci brez otrok odnosno ločeni in če vzdržujejo ženo in zakonske otroke.

Družabniki poedinah podjetij morajo izven tega, v kolikor so zavezani davku na neoženjene moške osebe, navesti, s katerim deležem so udeleženi na pod-jetju.

DAVČNA UPRAVA ZA MESTO V LJUBLJANI RAZGLAŠA:

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na do-hodek od podjetij, obratov in poklicev po členu 42., II. skupina, točka 1. za-kona o neposrednih davkih.

Nezavisno od čistega dohodka plaču-jejo navedeni ta davek pred začetkom poklica v letnem iznosu 1000 Din (čl. 52. in 59. omenjenega zakona o nepo-srednih davkih).

Davek se plača pred začetkom izvr-ševanja poklica v prvi polovici leta v celem letnem iznosu po 1000 Din, če se pa poklic prične izvrševati v drugi po-lovici leta, pa v znesku 500 Din (člen 148. pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih).

Če se potujoči agent ali trgovski pot-nik ne more izkazati s potrdilom o pla-čanem davku, mora poleg rednega dav-ka plačati kot kazni še enkratni iznos rednega davka.

Potujočim agentom in trgovskim pot-nikom služi kot dokaz o plačanem dav-ku davčni list (poreska karta), katere-ga dobi pri davčni upravi za nabavno ceno (čl. 157. omenjenega zakona).

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi nakupa, pro-daje in sklepanja trgovskih poslov v obče v tuzemstvu, plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v členu 148., točka II., 5. pravilnika za izvrše-vanje zakona o neposrednih davkih.

Vsi potujoči agenti in trgovski potni-ki, ki niso izključno v službenem raz-merju, se pozivljajo, da izpolnijo svoje davčne dolžnosti ter plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskim pose-dicam, predvidenim v členu 139. ome-njenega zakona o neposrednih davkih.

Srečno Novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

Pavel Bertoncely

Valjni mlin — Domžale

SPEDIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER
LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora Carlskega skladišča. Mestne trošarine prosto skladišče. Carlsko po-sredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

KUVERTA

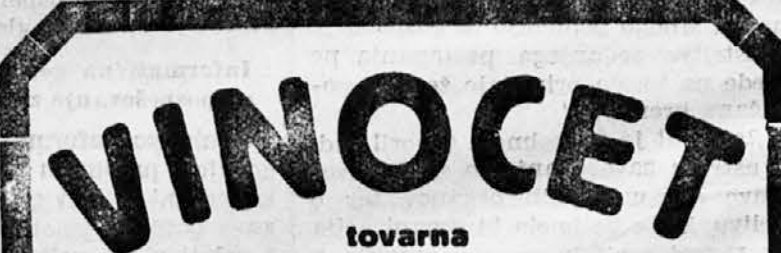
DRUŽBA Z O. Z.

Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c 2

Trgovci! Naročajte in širite **Trgovski list**

KLIŠEJE
— IZDELUJE SOLIDNO —
VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALI RISBAH V ENI ALI VEČ BARVAH
— KONKURENČNE CENE —
KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

VINOCET
tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.
Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!